

AUTORITEIT
PERSOONSgegevens

Autoriteit Persoonsgegevens
Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Hoge Nieuwstraat 8, 2514 EL Den Haag
T 070 8888 500 - F 070 8888 501
autoriteitpersoonsgegevens.nl

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. De heer De Groot
Directeur Digitale Economie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum

27 februari 2023

Ons kenmerk

z2023-00701

Uw brief van

16 januari 2023

Contactpersoon

Uw kenmerk

DGED-DE / 25705341

Onderwerp

Uitvoerings- en handhavingstoets Uitvoeringswet Datagovernanceverordening

Geachte heer De Groot,

Op 16 januari 2023 heeft u de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) verzocht een uitvoerings- en handhavingstoets (UHT) te verrichten voor de Uitvoeringswet Datagovernanceverordening. In dit document wordt onderbouwd wat de personele en financiële gevolgen zijn van de uitvoeringswet voor de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

In deze UHT worden eerst de Datagovernanceverordening en de concept-Uitvoeringswet toegelicht, waarna wordt ingegaan op de taken en werkzaamheden die volgen uit de verordening dan wel de concept-Uitvoeringswet. Daarbij is uitgegaan van een structurele capaciteit en een begrotingshorizon van vijf jaar. Omdat de verordening van toepassing zal zijn met ingang van 24 september 2023, heeft deze UHT betrekking op de periode 2023-2027. Gelet op de ervaringen met de Datagovernanceverordening en de Uitvoeringswet zullen, waar nodig, de personele en financiële gevolgen voor de AP moeten worden bijgesteld voor de jaren na de begrotingshorizon.

De capaciteitsinschatting voor de hierna toegelichte nieuwe taken en werkzaamheden is afgeleid van de huidige bezetting en geprognostiseerde capaciteit op vergelijkbare taken in het huidige AP-takenpakket, zoals beschreven in het Onderzoek Taken en Financiële Middelen bij AP.¹ Voor de verwachte impact van de DGA op het reguliere AVG-toezicht van de AP is de hiervoor extra benodigde capaciteit geschat op basis van de verwachte toename in instroom van DGA-gerelateerde AVG-klachten en signalen, inclusief de doorwerking

¹ Rapport: KPMG, "Onderzoek Taken en Financiële Middelen bij AP.", 2 november 2020.

Datum

27 februari 2023

Ons kenmerk

z2023-00701

hiervan in de AP-toezichtsketen, alsmede de inzet van nalevingsbevorderende *ex ante* toezichtsinstrumenten.

In dit document wordt steeds per onderwerp beschreven welke middelen er structureel nodig zijn. Onderaan dit document (p. 9-11) wordt bijeengebracht welke middelen er in totaal structureel nodig zijn gedurende de begrotingshorizon 2023-2027.

1. Datagovernanceverordening en concept-Uitvoeringswet

De Datagovernanceverordening beoogt de verdere harmonisatie van de digitale interne markt op het gebied van gegevensuitwisseling tot stand te brengen. De Datagovernanceverordening is een onderdeel van een groter pakket van EU wetgeving om verdere harmonisering van de digitale interne markt te realiseren.

In de Datagovernanceverordening worden bepaalde basisvereisten voor '*datagovernance*' vastgesteld. De verordening regelt in de kern een aantal zaken omtrent gegevensuitwisseling:

- Totstandkoming van een mechanisme voor hergebruik van bepaalde categorieën beschermde gegevens die in bezit zijn van overheden, waaronder persoonsgegevens.²
- Regulering van databemiddelingsdiensten om zo uitwisseling van gegevens te bevorderen.³ Aanbieders moeten hun dienstverlening aanmelden bij de toezichthouder en moeten voldoen aan bepaalde vereisten. Aanbieders kunnen verzoeken om erkend te worden als een "in de Unie erkende aanbieder van databemiddelingsdienst".
- Regulering van organisaties die het delen van data uit altruïstische motieven faciliteren.⁴ Deze organisaties kunnen worden opgenomen in een nationaal register van erkende organisaties voor data-altruïsme als zij voldoen aan bepaalde vereisten.
- Maatregelen met betrekking tot de doorgifte van niet-persoonsgegevens.⁵

In de concept-Uitvoeringswet wordt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) belast met het toezicht op de naleving van de Datagovernanceverordening.⁶ De invoering van de verordening en de uitvoering die daaraan wordt gegeven in de concept-Uitvoeringswet brengt ook nieuwe taken met zich mee voor de AP. Het gaat daarbij om:

1. Verplichte advisering aan ACM
2. Samenwerking met ACM
3. Verbreding van huidig AVG-toezicht

² Hoofdstuk II van de Datagovernanceverordening.

³ Hoofdstuk III van de Datagovernanceverordening.

⁴ Hoofdstuk IV van de Datagovernanceverordening.

⁵ Hoofdstuk VII van de Datagovernanceverordening.

⁶ Artikel 5 concept-Uitvoeringswet.

Datum

27 februari 2023

Ons kenmerk

z2023-00701

Deze aspecten worden hieronder verder besproken.

2. Verplichte advisering aan ACM

In de concept-Uitvoeringswet krijgt de AP de taak de ACM van advies te voorzien met betrekking tot de vraag of bepaalde dienstverleners voldoen aan de eisen die worden gesteld in de Datagovernanceverordening. Het gaat daarbij om zowel eisen die worden gesteld aan aanbieders van databemiddelingsdiensten, als eisen die worden gesteld aan erkende organisaties voor data-altruïsme.⁷ Advisering door AP kan plaatshebben zowel *vooraf*, bij de erkenning van de dienstverlener of organisatie, als *achteraf*, wanneer onderzoek wordt gedaan naar de naleving en eventuele handhaving van relevante bepalingen in de Datagovernanceverordening. In beide gevallen zal beoordeeld moeten worden of de dienstverlener of organisatie voldoet aan de vereisten die de Datagovernanceverordening aan hen en hun dienstverlening stelt. Als het advies van de AP positief is dan kan de ACM besluiten het label "in de Unie erkende aanbieder van databemiddelings-dienst" te verlenen aan een aanbieder van databemiddelingsdiensten. Het vooraf adviseren van de ACM omtrent het voldoen aan eisen voor de erkenning van aanbieders van databemiddelingsdiensten sluit aan bij het *ex-ante* toezicht door de AP dat het meer belastende *ex-post* toezicht voorkomt, naleving bevordert en de doeltreffendheid van het toezicht vergroot.

Databemiddelingsdiensten zullen zich moeten aanmelden en moeten voldoen aan de eisen in artikel 12 van de Datagovernanceverordening. De concept-Uitvoeringswet schrijft advisering door de AP voor ten aanzien van de vereisten in artikel 12, onder m en onder n van de verordening, als het gaat om een aanbieder van een databemiddelingsdienst die persoonsgegevens verwerkt. Het gaat daarbij om vereisten die raken aan het gegevensbeschermingsrecht en daarmee soms overlappen, en daarmee dus terreinen waarop de AP over bijzondere expertise beschikt. Het betreft – kort gezegd – het vereiste dat de aanbieder handelt in het belang van de betrokkenen bij het faciliteren van de uitoefening van hun rechten,⁸ en het vereiste dat betrokkenen kunnen beschikken over instrumenten om toestemming te verlenen of in te trekken voor gebruik van persoonsgegevens.⁹ De AP heeft ervaring met advisering op het gebied van certificering en voorafgaande raadpleging gebaseerd op de AVG. Het uitbrengen van advies aan de ACM met betrekking tot de Datagovernanceverordening is in die zin dus een uitbreiding van en aanvulling op het bestaande *ex-ante* toezichtswerk van de AP.

Ook ten aanzien van andere vereisten in artikel 12 van de Datagovernanceverordening verwacht de AP een substantiële adviesbehoefte waarin zal moeten worden voorzien, in het bijzonder de vereisten in artikel 12, onderdelen e en h van de Datagovernanceverordening.

⁷ Artikel 6, leden 1 en 2, van de concept-Uitvoeringswet.

⁸ Artikel 12 onder m van de Datagovernanceverordening.

⁹ Artikel 12 onder n van de Datagovernanceverordening.

Datum

27 februari 2023

Ons kenmerk

z2023-00701

Het gaat enerzijds om met goedkeuring of op verzoek aanbieden van instrumenten om gegevens bijvoorbeeld te anonimiseren of te pseudonimiseren, en anderzijds om het waarborgen van de continuïteit van de dienstverlening in geval van insolventie, ook met betrekking tot het kunnen uitoefenen van (gegevensbeschermings)rechten door betrokkenen. In beide gevallen gaat het om vereisten die raken aan de bescherming van persoonsgegevens en daarmee deels overlappen.

De concept-Uitvoeringswet voorziet ook in een adviseringsstaak ten aanzien van data-altruïsme.¹⁰ Erkende organisaties voor data-altruïsme dienen te voorzien in instrumenten voor het verkrijgen en intrekken van toestemming van betrokkenen voor het gebruik van hun persoonsgegevens. Daarbij is het onder andere van belang dat die toestemming voldoet aan de eisen die de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) daaraan stelt. De AP zal daarom beoordelen of de instrumenten die organisaties bieden aan die eisen voldoen.¹¹ Advisering zou volgens de AP tevens moeten plaatshebben met betrekking tot de informatieplicht van dergelijke organisaties.¹²

Vanwege het hoofdzakelijk *ex ante* karakter van de regels in de Datagovernanceverordening, wordt voorzien dat de afdeling Systeemtoezicht van de AP de in de concept-Uitvoeringswet genoemde adviestaak zal vervullen. Om een advies te kunnen geven zal steeds bestudering van het (door ACM samengestelde) dossier nodig zijn, waarna getoetst zal moeten worden of en in hoeverre de aanbieder van een databemiddelingsdienst of de organisatie voor data-altruïsme voldoet aan de specifieke vereisten in de Datagovernanceverordening. Daarna zal een advies opgesteld moeten worden. Om de adviseringsstaak op zorgvuldig wijze te kunnen vervullen, zal de AP beleid en nadere kaders moeten ontwikkelen. Voorstelbaar is dat tussen ACM en AP ook uitwisseling van gezichtspunten nodig zal zijn tijdens of na een adviseringstraject. Ook is het voorstelbaar dat AP-adviezen zal moeten toelichten aan ACM. Ook zijn werkzaamheden te verwachten op het gebied van communicatie, voorlichting, en het geven van *guidance* door de afdeling Systeemtoezicht om de naleving van de vereisen in de Datagovernanceverordening te bevorderen.

De verwachting is dat in de komende jaren ieder jaar tenminste twee aanbieders van bemiddelingsdiensten en twee organisaties voor data-altruïsme een aanvraag tot erkenning doen. Ook is de verwachting dat ieder jaar tenminste één aanbieder dan wel organisatie wordt onderworpen aan een onderzoek door ACM, waarbij advisering door de AP ook aan de orde zal zijn.

¹⁰ Artikel 6, eerste lid, van de concept-Uitvoeringswet.

¹¹ Artikelen 7 en 8 van de AVG.

¹² Artikel 21, eerste lid, van de Datagovernanceverordening.

Datum

27 februari 2023

Ons kenmerk

z2023-00701

Tot slot voorziet de Datagovernanceverordening in een Europees Comité voor gegevensinnovatie.¹³ Daarin zal ook het Europees Comité voor gegevensbescherming deelnemen. Voor de AP zal dat werkzaamheden met zich brengen omdat de inzet van de AP in het Europees Comité voor gegevensbescherming ten behoeve van de inzet in het Europees Comité voor gegevensinnovatie zal moeten worden voorbereid en afgestemd. Daarbij wordt uitgegaan van twee vergaderingen per jaar.

¹³ Artikel 29 van de Datagovernanceverordening.

Datum
27 februari 2023

Ons kenmerk
z2023-00701

Tabel 1. Personele doorrekening – Verplichte advisering aan ACM per jaar

Taak	Tijdsduur	Frequentie	Totaal uren	FTE ¹⁴
Ontwikkeling beleid en kaders adviestaak	400	1	400	0,29
Advisering aan ACM bij erkenning dienstverlener/organisatie	150	4	600	0,43
Advisering aan ACM in onderzoek en handhaving	150	1	150	0,11
Afstemming met ACM bij erkenning/handhaving	10	5	50	0,04
Voorlichting en <i>guidance</i>	600	1	600	0,42
Europees Comité voor gegevensbescherming	20	2	40	0,03
Totaal				1,32 FTE

3. Samenwerking met ACM

De Datagovernanceverordening en de regels die daarin worden gesteld hebben veel raakvlakken met het gegevensbeschermingsrecht en de AVG. De Datagovernanceverordening stelt duidelijk dat de verordening de AVG en de rechten en verplichtingen daarin onverlet laat. Dat geldt ook als er sprake is van zogenaamde '*mixed datasets*', waarin zowel persoonsgegevens als niet-persoonsgegevens samenkomen.¹⁵ In de Datagovernanceverordening is ook opgenomen dat de AVG dient te prevaleren als er sprake is van strijdigheid met de Datagovernanceverordening.¹⁶ De Datagovernanceverordening mag ook geen afbreuk doen aan de toezichhoudende bevoegdheden van de gegevensbeschermingsautoriteiten (in Nederland: AP). De Europese wetgever heeft niet willen bepalen dat gegevensbeschermingsautoriteiten als toezichhouders op de Datagovernanceverordening aangewezen zouden moeten worden, maar de wetgever heeft die mogelijk wel nadrukkelijk opengelaten.¹⁷

¹⁴ Voor berekening van het aantal FTE's is uitgegaan van een gemiddelde van 1400 uur per FTE.

¹⁵ Overweging 4 van de Datagovernanceverordening.

¹⁶ Artikel 1, derde lid, van de Datagovernanceverordening.

¹⁷ Overweging 4 van de Datagovernanceverordening: 'Gegevensbeschermingsautoriteiten moeten als bevoegde autoriteiten uit hoofde van deze verordening beschouwd kunnen worden.'

Datum
27 februari 2023

Ons kenmerk
z2023-00701

Omdat de data die met behulp van databemiddelingsdiensten en organisaties voor data-altruïsme wordt gedeeld of anderszins ontsloten veelal ook persoonsgegevens kunnen betreffen, zullen in veel gevallen de Datagovernanceverordening en de AVG tegelijkertijd van toepassing zijn. Er zal dan sprake zijn van samenloop van toezicht, waarbij de AVG voorop staat. Daarnaast is er een aantal regels in de Datagovernanceverordening die overlap of sterke gelijkenis vertonen met regels in de AVG. Voorbeelden zijn regels over doelbinding, verdere verwerking van gegevens en transparantieplichtingen.¹⁸

Intensivering van de samenwerking en afstemming tussen de AP en de ACM zal dus nodig zijn als databemiddelingsdiensten worden gebruikt voor het delen van persoonsgegevens of mixed-datasets waarin persoonsgegevens voorkomen. Hetzelfde geldt voor verwerkingen van persoonsgegevens door organisaties voor data-altruïsme en de verwerkingen door anderen die zij mogelijk maken. De samenloop van de Datagovernanceverordening en de AVG vergt behalve goede afstemming ook een investering in kennisuitwisseling en (gezamenlijke) normuitleg tussen ACM en AP.

In concrete gevallen zal uitwisseling van informatie en inlichtingen tussen de AP en de ACM nodig zijn met het oog op de effectieve handhaving van de Datagovernanceverordening. In geval van samenlopende bevoegdheden zullen de AP en de ACM ook moeten nagaan of gezamenlijk optreden gewenst is en moeten overleggen met elkaar over de uitoefening van bevoegdheden. Als gezamenlijk wordt opgetrokken dan dienen daarvoor gezamenlijke behandelteams te worden geformeerd. Ook kan het bijvoorbeeld nodig zijn om belanghebbenden naar de andere toezichthouder door te verwijzen. Ingevolge de concept-Uitvoeringswet zullen de AP en de ACM nadere afspraken moeten maken over de samenwerking die in het bestaande samenwerkingsprotocol zullen moeten worden vastgelegd.¹⁹

Tabel 2. Personele doorrekening – Samenwerking met ACM per jaar

Taak	Tijdsduur	Frequentie	Totaal uren	FTE
Informatie- en kennisuitwisseling met ACM	50	1	50	0,04
Afstemming met ACM	50	1	50	0,04
Totaal				0,08 FTE

¹⁸ Artikel 12, onderdelen a en c, van de Datagovernanceverordening. En Artikel 19, onderdelen h en i, van de Datagovernanceverordening.

¹⁹ Artikel 7 van de concept-Uitvoeringswet

Datum

27 februari 2023

Ons kenmerk

z2023-00701

4. Verbreding van AVG-toezicht

Met de Datagovernanceverordening wordt beoogd om het delen en het gebruik van data, waaronder ook persoonsgegevens, in de interne markt te vergemakkelijken. Door zowel databemiddelingsdiensten als organisaties van data-altruïsme te reguleren wordt het vertrouwen in gegevensdeling vergroot.²⁰ Als gevolg hiervan ontstaan er nieuwe actoren die veelal veel persoonsgegevens zullen verwerken. Het gaat dan bijvoorbeeld gegevensgebruikers, gegevenscoöperaties, gegevenshouders, aanbieders van een databemiddelingsdienst en organisaties voor data-altruïsme. De Datagovernanceverordening verbreedt dus effectief het toezichtsveld van de AP.

Daarnaast introduceert de Datagovernanceverordening regels op het gebied van het hergebruik van bepaalde categorieën beschermde gegevens in het bezit van overheden, waaronder ook persoonsgegevens, om op die manier de toegang tot gegevens mogelijk te maken dan wel te vergemakkelijken. Door de toename in aan het aantal verwerking van persoonsgegevens door nieuwe actoren zullen de risico's op inbreuken van het gegevensbeschermingsrecht toenemen. De Datagovernanceverordening zal ook daarom een significante uitbreiding van de reikwijdte van het AVG-toezicht door de AP teweegbrengen.

In het toezicht is het voor de AP van belang om zo veel mogelijk *ex ante* toezichtsinstrumenten in te zetten om ervoor te zorgen dat zwaardere en meer belastende toezichtsinstrumenten niet hoeven worden ingezet. Het bevorderen van compliance, het geven van voorlichting aan ondertoezichtgestelden en gebruikers, en het uitleggen van regelgeving zijn daarom belangrijke beleidsinstrumenten. De inzet van deze *ex-ante* is temeer van belang omdat met de markten die worden aangeboord met de Datagovernanceverordening nog in ontwikkeling zijn. Duidelijkheid over wat van dienstverleners en organisaties wordt verwacht op het gebied van gegevensbescherming, en het vertrouwen van gebruikers in effectieve gegevensbescherming, zijn belangrijke voorwaarden voor de ontwikkeling van de markt en het bevorderen van innovatie dat de Datagovernanceverordening uiteindelijk tot doel heeft.

De inwerkingtreding van de Datagovernanceverordening zal er ook toe leiden dat de AP, in gevallen waarin daarvoor aanleiding is, uit eigen beweging onderzoeken zal starten naar mogelijke schendingen van de AVG - eventueel in samenwerking met de ACM. Bijvoorbeeld als de AP klachten ontvangt over hergebruik van beschermde data of over aanbieders van databemiddelingsdiensten en organisaties voor data-altruïsme, die de aanleiding kunnen zijn voor het doen van onderzoek. Hierbij blijft de aandacht van de AP onverminderd gevestigd op naleving van de AVG en op het beschermen van de fundamentele rechten gegevensbescherming en privacy.

²⁰ Overweging 5 van de Datagovernanceverordening.

Datum

27 februari 2023

Ons kenmerk

z2023-00701

Als de AP besluit een onderzoek te starten naar aanleiding van een vermeende schending van de AVG dan kan dat leiden tot een handhavingstraject. Het gaat dan om *ex post* toezicht. Tegen besluiten naar aanleiding van klachten en onderzoeken staat bezwaar open. Ervaringscijfers van de afdeling Bezwaar van de AP illustreren dat met betrekking tot (generieke) klachten in 30-40% bezwaar wordt ingesteld. Een handhavingstraject leidt in 70% tot een bezwaarprocedure. Tegen beslissingen op bezwaar staat beroep open. Algemene ervaringscijfers van de afdeling Beroep illustreren dat de instroom beroep en hoger beroep in totaal ongeveer 30% is van de instroom van de afdeling Bezwaar.

Datum
27 februari 2023

Ons kenmerk
z2023-00701

Tabel 3. Personele doorrekening – Verbreding van AVG-toezicht per jaar

Taak	Tijdsduur	Frequentie	Totaal uren	FTE
Voorlichting, <i>guidance</i> , normuitleg	600	1	600	0,42
Onderzoek	2500	0,5	1250	0,89
Klachten	20	5	100	0,07
Handhaving	370	0,5	185	0,13
Bezwaar	340	1,5 (klacht)	510	0,36
		0,35 (handhv.)	119	0,09
Beroep	340	0,56	190	0,14
Totaal				2,10 FTE

Datum
27 februari 2023

Ons kenmerk
z2023-00701

5. Personele en financiële gevolgen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de middelen die structureel nodig zijn als gevolg van de inwerkingtreding van de concept-Uitvoeringswet.

Tabel 4. Personele doorrekening – totaal per jaar

Verplichte advisering aan ACM				
Taak	Tijdsduur	Frequentie	Totaal uren	FTE
Ontwikkeling beleid en kaders adviestaak	400	1	400	0,29
Advisering aan ACM bij erkenning dienstverlener/organisatie	150	4	600	0,43
Advisering aan ACM in onderzoek en handhaving	150	1	150	0,11
Afstemming met ACM bij erkenning/handhaving	10	5	50	0,04
Voorlichting en <i>guidance</i>	600	1	600	0,42
Europees Comité voor gegevensbescherming	20	2	40	0,03
Samenwerking met ACM				
Taak	Tijdsduur	Frequentie	Totaal uren	FTE
Informatie- en kennisuitwisseling met ACM	50	1	50	0,04
Afstemming met ACM	50	1	50	0,04
Uitbreiding AVG toezicht				
Taak	Tijdsduur	Frequentie	Totaal uren	FTE
Voorlichting, <i>guidance</i> , normuitleg	600	1	600	0,42
Onderzoek	2500	0,5	1250	0,89
Klachten	20	5	100	0,07
Handhaving	370	0,5	185	0,13
Bezwaar	340	1,5 (klacht)	510	0,36

Datum
27 februari 2023

Ons kenmerk
z2023-00701

		0,35 (handhv.)	119	0,09
Beroep	340	0,56	190	0,14
Totaal				3,50 FTE

Datum

27 februari 2023

Ons kenmerk

z2023-00701

Begrotingshorizon

Gelet op de inwerkingtreding van de Datagovernanceverordening in 24 september 2023, zal de AP in de aanloop naar die datum de werkzaamheden moeten voorbereiden en daarvoor de werving starten. In 2024 zal het toezicht op gang komen, waarna in 2025 en in de jaren daarna structureel 3,5 FTE nodig zal zijn.

Tabel 5. Personele doorrekening per jaar

Jaar	FTE
2023	0,5 FTE
2024	2,0 FTE
2025	3,5 FTE
2026	3,5 FTE
2027	3,5 FTE

Tabel 6. Financiële doorrekening 2023

Kostensoort	Vast bedrag per FTE	FTE's	Totalen (euro's)
Schaal 12 ²¹	107.000 ²²	0,5 fte	53.500
Overhead, bedrijfsvoeringstaken en management	54.550	0,5 fte	27.275
Totaal			80.775

Tabel 7. Financiële doorrekening 2024 tot en met 2027

Kostensoort	Vast bedrag per FTE	FTE's	Totalen (euro's)
Schaal 12	107.000	2,0 fte	214.000
Overhead, bedrijfsvoeringstaken en management	54.550	2,0 fte	109.100
Totaal			323.100

²¹ In deze UHT wordt uitgegaan van een gemiddelde schaal van 12.

²² Deze kosten zijn gebaseerd op de gemiddelde totale kosten voor salarisschaal 12 CAO Rijk 2023, Handleiding overheidsstarieven 2023 (HOT).

Datum
27 februari 2023

Ons kenmerk
z2023-00701

Tabel 8. Financiële doorrekening 2025-2027

Kostensoort	Vast bedrag per FTE	FTE's	Totalen (euro's)
Schaal 12	107.000	3,50 fte	374.500
Overhead, bedrijfsvoeringstaken en management	54.550	3,50 fte	190.925
Totaal			565.425

6. Afsluiting

Samenvattend zal de AP structureel 3,5 FTE nodig hebben voor de taken en werkzaamheden die voortvloeien uit de Datagovernanceverordening en de concept-Uitvoeringswet. Daarbij is uitgegaan van een begrotingshorizon 2023-2027, waarbij in 2023 0,5 FTE; in 2024 2,0 FTE; en in 2025 tot en met 2027 3,5 FTE nodig zullen zijn per jaar. De kosten daarvoor zijn respectievelijk 80.775; 323.100; en 565.425 euro per jaar.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen of nadere toelichting kunt u contact opnemen met de contactpersoon genoemd bovenaan deze brief.

Met vriendelijke groet,

mr. Marianne Niessink
Directeur Beleid, Internationaal, Strategie en Communicatie